

Løssalg: 52,50 kr.

ISSN 1904-6375

DANSKE POTTEMAGERE

Medlemsblad for Dansk Pottemagerforening af 1894

OBS!
Der er et medlemskort i konvolutten.
Det giver gratis adgang til Clay i 2016!

Nr. 43
juli 2016

www.danskepottemagere.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Formandens leder	Side 1
Glasuranalyse	Side 1
Dimser og dippedutter	Side 2
Generalforsamlingsweekend på Fyn	Side 2
Referat fra generalforsamlingen	Side 6
Udstilling med havekeramik i 2017	Side 7
Invitation til Workshop i Lejre	Side 9
Dimser og dippedutter - løsningen	Side 11
Nyt medlem	Side 11
Annoncer	Side 12

Sidste frist for indsendelse af artikler, læserbreve, annoncer, kommentarer, ris og ros er:

1. september 2016

Næste udgave af Danske Pottemagere udkommer i oktober 2016

Ansvarshavende redaktør:

Meike Diederichsen
Malling Bjergetvej 66
8340 Malling
meikeskeramik@hotmail.com
Tlf: 26 37 78 30

FORMANDENS LEDER

Af Finn Risom

Sorte potter og røde potter? Når vi har besøgt Sagnlandet til september, så ved vi, at de røde potter også kan være gule, og de sorte sommetider er grå. Tak for den store interesse for deltagelse i workshoppen.

Velkommen til de nye medlemmer Inge Poulsen og Bodil Sørensen. Vi glæder os til se jer i flokken, når vi har arrangementer. Portræt af Inge Poulsen kommer i næste blad.

Mange oplever, at der er kommet mere gang i interessen for håndværkskeramik. Forhåbentlig kommer vi alle til at mærke det i sommersalget. Og god tur til jer, som tager til keramikmarked i Oldenburg.

God sommer

GLASURANALYSE

Af Dorith Lønbæk

Efter at have hørt en del snak om, at barium er i søgelyset hos fødevarekontrollen, valgte jeg at få lavet en analyse af to glasurer, jeg arbejder med.

Den ene indeholder procentvis meget bariumkarbonat, den anden ikke så meget. Begge glasurer er brændt på ca. 1255 grader, og jeg var derfor ret sikker på, at der ikke ville være afsmitning af barium i prøverne. Den formodning holdt dog ikke. Logisk nok var det den med meget bariumkarbonat, der havde den højeste afsmitning.

Der er pt. ingen grænseværdi på bariumafsmitning i Danmark, men i Norge har man en grænseværdi på 1 mg/L, og man taler om i EU at lave en grænseværdi på det samme, altså 1 mg/L. Desuden vil man i EU inden for få år begynde at teste glasurer for nikkel, krom og kobolt.

Fødevarestyrelsen skeler i sin analyse ikke til bariums kemiske form i afsmitningen. Barium tilsættes oftest glasurer i karbonatform, som er giftig, hvis den blandes med syrer, som vi jo har i mavesækken. Optræder barium imidlertid i form af sulfat, er den, med den viden man har i dag, harmløs. Og som vi også ved, så ændrer råstoffer form, når de opvarmes og blandes med andre råstoffer. Prøven fra fødevarestyrelsen kan ikke fortælle, i hvilken form barium optræder, da det kræver en anden analyse, som de ikke tilbyder.

Den ene af de glasurer, jeg fik testet, overskrider den grænseværdi, der sandsynligvis kommer på barium, og jeg har derfor valgt kun at bruge den til pyntegenstande for at være på forkant i forhold til de regler, der måske vedtages i fremtiden. Jeg retter ind efter de anbefalinger, der foreskrives, men jeg synes, det er en lidt usikker fremtid, især når en ofte anvendt oxyd som kobolt også kommer i søgelyset.

Glasuren med den høje bariumkoncentration. Det er nok en glasur, flere kender, da opskriften er fra skolen i Sønderborg

Ønsker man at få lavet en prøve af en glasur, skal man indsende seks hulvarer, der er ensartede i form og størrelse. Glasuren må gerne være forskellig i tykkelsen, da det kan give forskellige udfald af prøven. Kort beskrevet testes tre emner indvendig, og på de tre andre emner testes mundranden, dvs. at man vender emnet på hovedet og sætter den i en eddikeblanding, så det er den ud-

vendige kant, der testes. Prøverne står i 24 timer i 22 graders varme.

Er der nogen af jer kollegaer, der faktisk kender noget til kemien i brændingen af en stentøjsglasur - og for den samme sags skyld lertøjsglasur - indeholdende bariumkarbonat, vil det glæde mig, hvis jeg kan læse om det i næste udgave af bladet!

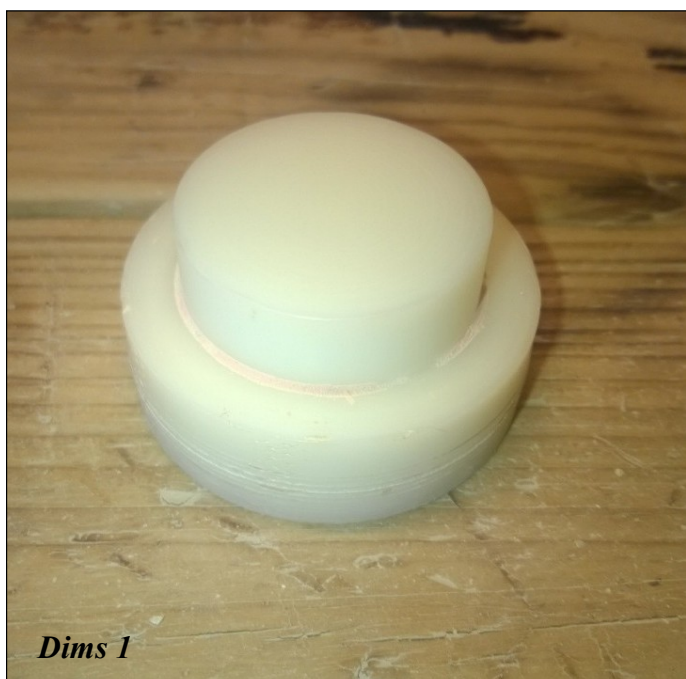
*Se flere billeder af
Birgitte og Hans Bör-
jesons keramik på
side 5 og 6*

DIMSER OG DIPPEDUTTER

Af Signe Kähler

Der er sikkert mange af jer, der har en yndlings "dims" på værkstedet, som I bruger hele tiden, men som ingen andre rigtig kan regne ud, hvad man dog anvender den finurlige ting til. Nogle af jer vil sikkert også tænke: "Nej, men det var da dumt! Jeg har en meget mere anvendelig løsning til det problem!" – og så vil det jo være interessant at høre, hvordan I har løst problemet, og måske kunne I også sende et billede af løsningsværktøjet og måske en ny opgave i "Gæt en Dims eller Dippedut"-genren.

Her begynder jeg med 2 billeder af mine yndlings-dippedutter på værkstedet lige for tiden. Se billederne og gæt selv, hvad jeg bruger dem til. Se løsningen på "gættekonkurrencen" på side 11.

Dims 1

Dims 2

GENERALFORSAMLINGS-WEEKEND PÅ FYN

I weekenden den 12.-13. marts var foreningen samlet på Fyn. Bestyrelsen havde atter engang tilrettelagt et spændende program med varieret fagligt input og mulighed for samvær og hygge.

Vi lagde ud hos Strøjer Tegl, tidligere Vedstaarup Teglværk, som siden vores sidste besøg havde udvidet de fysiske rammer med en imponerende tilbygning. Muret i tegl var det selvfølgelig, men lod lyset skinne ind på stedets kæmpestore samling af

gamle og nye racerbiler. Midt i udstillingen af de firehjulede klenodier bød Jørgen Strøjer på frokost, og mens vi spiste, fik vi historien bag virksomheden, hvor han er den femte generation, der producerer teglsten.

Det var en fortælling om de gode lerforekomster i Danmarks istidslandskab, om den teknologiske udvikling fra slidsomt håndarbejde til sofistikeret it-grej og om en branche, hvor man kun overlever, hvis man har evnen til fornyelse og til at være på forkant med kundernes behov.

Med sin egen bramfrie facon kan Jørgen Strøjer tage pusten fra de fleste, og man måtte ofte op på tæerne for at følge med hans snakketøj. Anekdoter, fakta, tal og lommefilosofi væltede ud af ham som skidt fra en spædekalkv - meget underholdende!

På med de gule veste hed det efter frokosten, for nu skulle vi se teglværket, der alt i alt var blevet noget større siden sidst. I de kæmpestore haller til råler kørte gummigeder rundt efter et fast mønster. Der er en stor, åben hal til det ler, der kommer lige op af jorden. Her ligger det i dynger og bunker og køres ind til forarbejdning.

Efter den første slæmning skal leret så ligge i en mere lukket lagerhal, der er opdelt i afdelinger med skillevægge. Her oplagres også de tilsætninger, der skal bruges til at lave teglværkets forskellige grundmasser, fx Odenwälder ler. Der skal voldsomt store anlæg til en årlig produktion på 40 millioner teglsten. Lyden fra deres maskiner og moto-

rer ligger som en konstant og højt dunkende rytme under vores besøg. Det giver associationer til gamle dages dampdrevne fabrikker og arbejdernes sultne slavehær, men der er ikke mange mennesker at se.

Chaufføren i gummigeden har vi hilst på, og så er der en mand ved teglpressen. Han sørger for, at den kører jævnt, og skævt pressede tegl skubbes ud over kanten. Også ved den store robot, der stakker teglene, møder vi en medarbejder. Han skal først og fremmest tilse den meget komplicerede maskine med de mange arme. Vi kommer også ind i det rum, hvor produktionen overvåges og justeres ved computerskærme.

Grundproduktionens rytme retter sig først og fremmest efter den 170 meter lange tunnelovn. Derfor kører værket også i døgndrift alle ugens dage og hele året rundt, for sådan en fætter tænder og slukker man jo ikke lige. Men der er også andre ovne i en anden hal. Dem har fabrikken etableret for at have mulighed for at gennemføre andre brændinger, der tilføjer andre overflader, fx reducerede.

Og så er der jo et væld af specialprodukter. Vi ser fx stedet, hvor overliggerne samles. Her støber man løbende meter stålstænger ind i færdigbrændte teglstensbånd. Jørgen fortæller også om de nye teglstensformater, hvor man til energirenovering af bevaringsværdige huse nu kan købe helt flade mursten, der ikke fylder noget, når man fx sætter

dem som en ny facade. En anden tendens er de mange farvenuancer, som privatkunder nu om dage gerne vil have indflydelse på, og som noget helt nyt eksperimenterer Virksomheden med teglsten med "3D"-overflader. Tanken er, at teglene skal kunne bruges til at danne helt nye overflader med strukturer og mønstre og dermed tilføje noget originalt til et byrum.

Tidligere havde Strøjer en hel del lersalg også til keramikere og pottemagere, så derfor rummer fabriksarealet en afdeling til fremstilling af drejeler. Her arbejdes der ikke hele ugen, så maskinerne var ikke i gang, men det var alligevel interessant at se den store filterpresse, slæmmekarret og leræleren. Virksomheden er bestemt åben over for at efterkomme specialønsker til ler, der kan bruges til brugskeramik.

Foreningens lernørder fik rig mulighed for at drøfte forskellige lertyper med Jørgen Strøjer, og der blev organiseret fællesbestilling af ler til ildfast keramik.

I slutningen af vores besøg blev vi vist rundt i Strøjersamlingen. Her står historiske Krone-biler under samme tag som Bugattier og Ferrarier med potente V8-motorer. Alt sammen pudset og poleret, så lakken skinner. Jesper fik lov til at gi' den gas i en af bilerne, så man rigtig kunne dyrke lyden - der var ikke et øje tørt. Den hæsblæsende rundvisning endte, hvor den startede: under indgangens skæve teglsøjler, hvor man mere end nogensinde fik en fornemmelse af at være en lille smule svimmel.

Næste punkt på vores program var et besøg i Tommerup Erhvervspark. Her har Lisbeth Kring sit værksted nu. Ordet erhvervspark får en til at tænke på store, moderne fabriksbaser i en storbys industriområde, men det billede passer ikke på Tommerup. For det første pga. byens størrelse, og for det andet fordi erhvervsparken har til huse i nogle rammer, der også har en historie.

Den ældste del er en gammel hørfabrik, som startede helt tilbage i 1918 - i sin tid byens største arbejdsplads. I 1960'erne blev den nedlagt og købt af Vølund, som satte gang i en produktion af vaskemaskiner på stedet. Denne blev i 1982 overtaget af Elektrolux. Men produktionen i Tommerup blev urentabel, og fabrikken lukkede. De fine, historiske hovedbygninger samt store produktionshaller bagved stod derefter tomme, hvilket selvfølgelig var en udfordring for det lille bysamfund.

Derfor etablerede lokale ildsjæle erhvervsparken som et sted, hvor små produktions- og servicevirksomheder kunne være under samme tag og udnytte den synergieffekt, det kan give. Det mærker Lisbeth også. Hun har i dagligdagen kontakt med en masse mennesker fra de andre virksomheder i parken, ikke mindst takket være deres fælles kantine, og det kan både give inspiration og omsætning.

I en af hallerne kan man leje sig ind i små 'båse', så her er en skønsmos blanding af opmagasinering og små iværksættere, deriblandt nogen, der laver

kunsthåndværk. Med to af dem havde vi en aftale: keramikeren Louise Egedal og firmaet Hedenhoff Glas, der tilbyder kurser i at arbejde med glas, blandt andet særligt målrettet mennesker med psykiske problemer.

Camilla Hedenhoff råder over en af de store 'båse' i hallen og har rigtig gode kursusfaciliteter

Louise bruger sin afdeling i hallen dels til at male og dels til at dreje. Hendes ovn står ikke i Tommerup.

Mange indtryk rigere kørte vi mod Vissenbjerg Storkro, hvor vi spiste aftensmad og hyggede os resten af dagen.

Søndag efter morgenmad gennemførte vi generalforsamlingen i god ro og orden, og referatet kan læses på næste side. Bagefter ventede besøget på det genåbnede keramikmuseum på Grimmerhus, som nu har fået det mundrette danske navn "Clay". Her var vi så heldige at se særudstillingen om ægteparret Birgitte og Hans Börjeson med eksempler fra alle perioder i deres mangeårige samarbejde omkring keramikken. Og lad det være sagt med det samme: Det var en fuldstændig bjergtagende oplevelse!

Birgitte og Hans Börjeson har gennem tiden arbejdet inden for de fleste lertyper og brændt på mange forskellige måder. De har produceret serier af brugsgenstande såvel som store unikating og udendørs udsmykningsopgaver. Fælles for det hele er en utrolig høj håndværksmæssig og æstetisk kvalitet.

Noget der også imponerer, er de to keramikeres vilje til at *мене* noget med deres værker, så de aldrig bare er ligegyldig pynt. Hvad enten det er den store omhu, der stråler ud af den enkelte kop eller tallerken, en finurlig sproglig idé bag en udsmykningsopgave, eller de historier om forfølgelse, der udspiller sig på de store, figurativt dekorerede krukke og refererer direkte til den aktuelle flygtningesituation, så tages der stilling med udgangspunkt i nogle tydelige værdier.

På et sted i udstillingen kunne vi på en lille video følge med i tilblivelsen af en af de kander, der på mange måder er blevet Fulby Stentøjs varemærke. Det var spændende at se deres samarbejde i fremstillingsprocessens mange trin. På vej ud af museet var nogle medlemmerne endda så heldige at kunne hilse på de to keramikere 'live'.

Særudstillingen med Fulby Stentøj fyldte godt op i keramikmuseets nye afdeling, der jo i sig selv er et besøg værd. Som vi har skrevet tidligere, består museets udvidelse af en ny fløj et stykke væk fra den fredede, gamle hovedbygning og en forbindelsesfløj, der er bygget så nænsomt ind i skrænten, at den nærmest er usynlig udefra. Man bliver derfor ganske overrasket over, hvor stor rummene og vinduerne er i denne del af bygningen.

De store, cirkelformede lamper i loftet giver et rigtig godt lys, og førstehåndsindtrykket er faktisk, at de er ovenlysvinduer, der slipper dagslys ind. Gennem de store vinduer er der en pragtfuld udsigt over vandet, hvilket selvfølgelig tilføjer rummene noget ekstra.

Noget mindre lys er der i den bagerste afdeling, men det er et helt bevidst valg. Her udstilles genstande fra samlingerne i et labyrint af glasmontrer, der bærer navnet "skatkammer" med rette. Det er både overvældende og overdådigt at se alle de mange "skatte" - og samtidig vide, at der altid kun er en brøkdel af dem fremme. Vil man dyrke både guldkant og retro, er det her, det sker!

Alt i alt bød besøget på Clay således på mange superspændende keramikoplevelser i en enestående arkitektonisk ramme. Det kan kun anbefales at udnytte, at foreningens medlemmer kan komme gratis ind på museet i år, og forhåbentlig kan ordningen blive gjort permanent i fremtiden. Stort tak til bestyrelsen for en velarrangeret weekend!

REFERAT FRA GENERAL-

Valg af dirigent og referent

Maj-Britt Lindequist valgtes til dirigent og Meike Diederichsen som referent.

Bestyrelsens beretning

Formanden fremlagde bestyrelsens beretning, som blev uddelt på mødet og er vedlagt her i bladet. Beretningen blev godkendt enstemmigt.

Forelæggelse af regnskab og revisors bemærkninger

Revisor har kontrolleret regnskab med bilag og beholdninger og har ingen bemærkninger til regnskab. Regnskabet blev enstemmigt godkendt.

Behandling af indkomne forslag

Der var indkommet 1 forslag stillet af bestyrelsen. Afholdelse af fællesudstilling i 2017 i "Haven i Hune". Bestyrelsen har haft møde med folkene bag "Haven i Hune". Hovedpunkterne er at der kan blive mulighed for udstilling i hele sommerperioden. Begrænset plads. Havens personale holder opsyn. Salg løbende varetages af haven. Kommissionsgebyr 25%. Ikke censur, men havens chefgartner har endelig beslutning om placering i haven. Værker skal have relation til udendørs havemiljøet. Værker er ikke under opsyn konstant. Haven er positiv overfor eksempelvis drejeaktiviteter i sommerens løb. Beslutning bliver, at arbejdsgruppen kan fortsætte planlægningen, og at der indgås en kontrakt med haven. Arbejdsgruppen består af Maj-Britt Lindequist, Lene Kaas, Signe Kähler, Anna Johannsdottir og Dorith Lønbæk.

Fastsættelse af kontingent

Fastsættes uændret til 500 kr. årligt.

Valg til bestyrelsen

Efter tur er Mads Ottow, Maj-Britt Lindequist og Lene Kaas på valg. Alle accepterer genvalg. Ingen andre kandidater. Alle tre genvælges for 2 år.

Valg af suppleanter: Anne Marie Nørballe og Dorith Lønbæk vælges. Valg er for 1 år. Suppleanterne indgår på lige fod i bestyrelsesarbejdet.

Valg af revisor og suppleant

Marie Würtz vælges med Jytte Lysgaard som suppleant.

Evt.

Ide fra Lars Kähler om afholdelse af drejemesterskab og keramiksalg på Fussingø i 2017. Positiv holdning til ideen, som bestyrelsen vil drøfte nærmere med Lars.

UDSTILLING MED UDENDØRS KERAMIK I 2017

Tekst Signe Kähler, billeder Anna Johansdottir

Vi har i pottemagerforeningens bestyrelse nedsat en arbejdsgruppe, der skal arbejde frem mod en fællesudstilling af udendørs keramik. Denne idé om en "Havekeramikudstilling" blev fremlagt på generalforsamlingen i 2015 og var inspireret af en tur til pottemagermarkedet i Oldenburg i Nordtyskland i 2014, hvor der var en masse keramik til udendørs brug.

Temaet "Udendørskeramik" eller "Havekeramik" åbner for en række muligheder for udfoldelse og for at tænke ud af boksen i forhold til det, mange af os gør til daglig, når vi producerer ting til salg. Her er der mulighed for fri leg og fantasi på alle planer, hvis det er det, man ønsker.

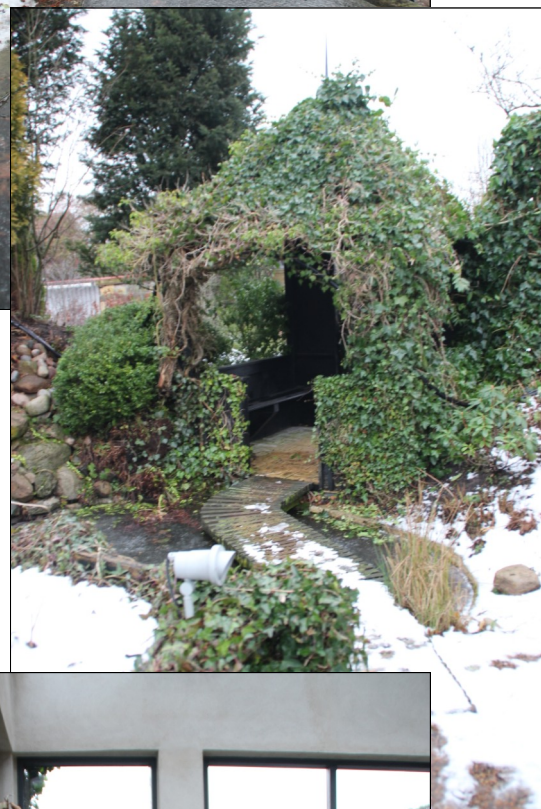
Problemet var bare at finde en have eller park, der ville kunne rumme vores udstilling, og som vi syntes ville være spændende at udstille i. Det skulle gerne være et sted med mange besøgende, og også et sted, hvor de udstillede ting ville være beskyttede, så folk ikke bare kunne tage dem med hjem uden at betale for dem. Vi ville jo gerne sælge lidt, hvis det var muligt.

Valget faldt derfor på Anne Justs Have i Hune nær Blokhus. Haven i Hune har eksisteret siden 1991 og er skabt af maleren, keramikeren og forfatteren Anne Just og hendes ægtefælle, arkitekten, designeren og professoren Claus Bonderup.

Anne og Claus har skabt et mesterværk af en have, der i 2014 af forlaget Phaidon Press i England blev udnævnt som en af verdens smukkeste haver. Haven startede som en almindelig have i parcelhushavestørrelse, men har nu bredt sig over nabogrundene, som efterhånden er blevet opkøbt.

Anne Just døde i 2009, kun 60 år gammel, og haven var året forinden blevet overdraget til en fond, oprettet med det formål at videreføre haven i Hune i Anne Justs ånd. Med i fondens bestyrelse sidder

enkemanden Claus Bonderup og hans gode nabo Erik Kolind Nielsen, der er bankdirektør i Danske Bank i Åbybro. Det var netop disse to herrer samt chefgartneren, Jeppe Urban, vi mødtes med den 10. januar i år for at præsentere dem for ideen om at lave en udstilling i Anne Justs have med pottemagerforeningens medlemmer.

Vejret var koldt, og jorden var snedækket, men indenfor i det private hus midt i haven, hvor Claus stadig bor blandt de mange fremmedartede, udstoppede dyr, han samler på, var der godt gang i pejsen og rigtig hyggeligt. Vi blev bænket foran pejsen og fik drøftet rigtig mange relevante ting.

Vi regner med, at udstillingen kommer til at vare hele havens åbningsperiode fra slutningen af maj til september 2017. Vi vil rigtig gerne have en slags fernisering i forbindelse med åbningen, og fonden har gode forbindelser til pressen og til det lokale TV2 Nord. Vi er i foreningen indstillede på at yde et markedsføringsbidrag for at sikre en god presseomtale.

Vi talte også om, at der til ferniseringen kunne etableres et arbejdende værksted i et af drivhuse, og fonden ville også rigtig gerne lægge plads til, at der blev etableret event-weekends med pottemagere, der kom forbi og drejede for publikum. Det var vi i foreningen ikke afvisende over for, men ville drøfte det med medlemmerne først.

Fonden forventer 25% kommission på salg, men da salglokalet er lille og også stadig skal rumme Anne Justs egne reproducerede ting, bliver der kun begrænset mulighed for decideret salg fra butikken. Bestyrelsen er derfor overbevist om, at de ting man vil sælge fra butikken, skal have en direkte reference til det, man udstiller i haven. Der vil være mulighed for at have et mindre lager af ting stående, men det er fondens erfaring fra lignende udstillinger, at der ikke er særlig stort salg.

Til mødet var fonden bekymret for, at der ikke var en decideret "censur" på de udstillede emner, da de ikke vil have værker, der ligner Anne Justs keramik for meget. Men det var vi i bestyrelsen ikke

indstillet på, da vores medlemmer alle borger for god kvalitet, og alle har deres personlige udtryk, som på ingen måde kommer til at ligne det, Anne Just har lavet.

For at udstillingen kan løbe af stablen, er det vigtigt, at alle udstillende selv bringer, opstiller og nedtager deres værker, eller arrangerer, at dette bliver gjort for dem. Forsikring af de udstillede værker og transport er ligeledes udstillernes eget ansvar. Chefgartner Jeppe Urban vil udpege de forskellige udstillingssteder i haven, som han mener vil passe bedst til det enkelte værk og havens samlede udtryk. Vi skal regne med ca. 1 kvadratmeter til hver. Hvert enkelt værk markeres med samme slags skilte med navn og pris, så udstillingen fremstår som en helhed.

Vi fik efter mødet en lang og snørklet rundvisning i haven, men det kan være svært at se på billederne, hvor meget plads der vil være at udstille på, når haven er i fuld flor. På havens hjemmeside kan man dog se forskellige billeder af haven, når den blomstrer www.annejust.dk og fornemme den store aktivitet, der er i haven. Haven er i hvert fald et besøg værd, og især hvis man påtænker at være med i fællesudstillingen, ville det være godt at have set den ved selvsyn. Der ligger også adskillige tv-programmer om haven på nettet.

Det er arbejdsgruppens overbevisning, at vi kan komme til at skabe en unik udstilling, men det kan selvfølgelig kun ske med medlemmernes opbakning.

DANSK POTTEMAGERFORENING
EFTERÅRSWORKSHOP
"DE SORTE POTTER" - JYDEPOTTER

LØRDAG – SØNDAG d. 17. – 18. SEPTEMBER 2016

MULIGHED FOR ANKOMST FREDAG AFTEN.

Workshoppen afholdes i "SAGNLANDET LEJRE" - midt på Sjælland
Slangealléen 2

4320 Lejre

Workshoppen er for medlemmer af pottemagerforeningen og evt. partnere og/eller værkstedsfæller. Deltagelse i workshoppen er **GRATIS!** og inkluderer entré til SAGNLANDET, måltider og overnatning, hvis man overnatter i SAGNLANDETS lejrskole. Gennemførelse som gratis arrangement er under forudsætning af, at vi i fællesskab selv står for madlavning.

Overnatning

Vi har lejet SAGNLANDETS lejrskole. Lejrskolen har 3 hytter med plads til i alt ca. 30 overnattende. Der er madrasser og adgang til toilet og bad samt køkken. Medbring selv sovepose eller sengetøj mv. Niveauet i lejrskolen er "uden luksus". Overnatning i Lejrskolen fredag og lørdag er altså gratis. Hvis man er afskrækket af lejrskolekomforten, er der på egnen flere muligheder for B&B. Se f.eks. www.visitlejre.dk.

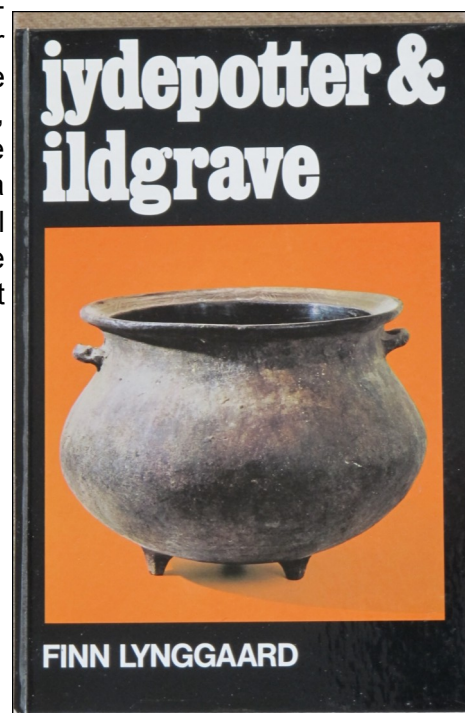
Anden overnatning end i Sagnlandets lejrskole skal du selv arrangere og betale for.

I løbet af weekenden:

Besøg hos keramikere Per Weiss og Lene Regius, som bor i lejre. Tidspunktet for besøget aftales nærmere, så det passer ind i workshoppens forløb.

Pottemagerforeningen indbyder hermed til en weekend, hvor vi får lejlighed til at gå i dybden med de specielle teknikker for udformning og brænding af jydepotter. Den sidste levende, keramiske håndværkstradition i Danmark for fremstilling af håndbyggede kogekar og andet bordtøj uddøde for under 100 år siden. Traditionen er heldigvis temmelig veldokumenteret, ikke mindst på film og ved levende overlevering til bl.a. nogle af Sagnlandets pottekoner. Jydepotterne, der blev produceret i enormt omfang på husmandsstederne og gårdene på den sydvestjyske hede, var altafgørende for bøndernes økonomi i 1800-tallet. Heden egnede sig ikke til landbrug, så en pige, der "wa' go' i æ leer", var et godt parti for en ung, rask hedebonde. Der var status i at rubbe neglene, og en god pottekone kunne fremstille op til 2.000 potter om året. Teknikken blev forfinet, så potterne udgjorde en handelsvare, der blev eksporteret i 100.000-vis til eksempelvis Holland og Baltikum, ligesom de blev brugt på ildstederne overalt i det danske rige. De var som kogekar "de røde potter" langt overlegne på grund af deres særlige udformning og lerets beskaffenhed.

Det er svært at finde noget skriftligt om jydepottetraditionen og fremstillingsmåder. Hvis du har lyst til at læse lidt på forhånd, er Finn Lynggaards bog nok den letteste at finde. Udsolgt for længst, men må være til at finde på biblioteket. Den fortæller både historie og giver praktiske anvisninger.

Tilmelding: Send en mail til Finn Risom på mail@asaapotter.dk med oplysning om navn (eller navne), og hvordan du/l vil overnatte.

Program:

Fredag den 16. september

Det anbefales at ankomme fredag aften - mest af hensyn til deltagere med lang transporttid, så vi kan komme i gang nogenlunde tidligt lørdag. Giv besked hvis du er interesseret i ankomst fredag.

Lørdag den 17. september

09.00 – 10.00: Ankomst og kaffe.

KL. 10.00:

Introduktion til jydepotteteknik. Vi ser film om pottekonernes arbejde. Ansvarlig for weekendens undervisning er 2 medarbejdere fra SAGNLANDET, som arbejder med de sorte potter. Arbejde med fremstilling i jydepotteteknik. Prøv også at arbejde i det originale jydepotteler. Du skal medbringe håndværktøj. Nærmere besked udsendes.

Midt på dagen bygges mile som tændes. Tørre emner – mindre - lavet i magret ler til brænding medbringes hjemmefra af deltagere. Milen brænder natten over, og vi skal checke milen gennem natten ca. hver anden time.

Lørdag aften: Hvad er historien bag det ler vi bruger?

Foredrag ved geolog Erik Skovbjerg Rasmussen fra GEUS, Danmarks Geologiske Undersøgelser. Erik er en af landets kyndigste eksperter om de danske tertiære lerforekomster.

Visning af film om jydepotter

Der er mulighed for at se forskellige videoer og film, da vi hele weekenden har opholdslokaler til rådighed med AV-midler mv. Så medbring også gerne dine egne optagelser.

Søndag den 18. september

Kl. 10.00. Opstart af grydebrand, en variant af milebrænding.

Dagen igennem fortsat arbejde med jydepotteteknikken.

Sidst på dagen, som afslutning på workshoppen, åbnes brændingerne.

Sideløbende søndag:

"Gutte Eriksens ler" Sydvestjysk rødler, som kan brændes højt, næsten til stentøjstemperatur. Christian Glahn præsenterer sine forsøg med Gørding-ler fra Villemoes Teglværk, et ler som foreningen arbejder på at få Vedstaarup til at udbyde i rensat form. Christian har skaffet en sending ubrændte, våde mursten hjem fra Gørding. Christian arbejder i Sagnlandets pottemageri, ved drejeskiven i den del af værkstedet der arbejder med de "røde potter". Der er mulighed for at deltagere kan få en prøve af dette rødler med hjem til egne hjemlige forsøg.

Under hele weekenden:

SAGNLANDET har åbent for almindeligt publikum, så der er mulighed for også at opleve nogle af de andre spændende aktiviteter. Se www.sagnlandet.dk

Stor "gildegryde". Praktisk når der skulle koges til en større fest. Den store gryde har været "dækgryde" i milen, med alle de mindre ting pakket indeni. Den er ikke fuldt reduceret og sortbrændt på ydersiden, da milen ikke har været helt lufttæt.

LØSNINGEN - DIMSER OG DIPPEDUTTER

Af Signe Kähler

Dims 1:

Det her er et billede af en plastikkreds til brug ved afdrejning. Jeg aner ikke hvor far, som jeg deler værksted med, har samlet den op i tidens løb, men den er yderst anvendelig som afdrejningsværktøj. Den er let og har en jævn overflade, og den brede ende måler akkurat 5 cm i diameter, som for mig er et ideelt mål til brug for afdrejning af cappuccinokopper. Den hedder aldrig andet end "afdrejningsdinsen", og vi bruger den begge flittigt. Min farfar havde en gammel kinesisk mønt med firkantet hul, som han brugte som afdrejningsredskab, hvis bunden i krukkerne var lidt for blød eller for tynd, så fingeren ikke røg igennem, men den mønt er forsvundet nu. Måske far har den et eller andet sted i sine gemmer?

Jeg har også brugt en femkrone indimellem, men den forsvinder, når far har haft elever på værkstedet. Måske mangler de en femmer til busen? Eller måske ved de bare ikke, hvad den er til? Selvom den er fyldt med ler, bliver den i hvert fald snuppet, så den bliver til tider placeret med ny dansk klingende mønt.

Dims 2:

Nød lærer nøgen kvinde at spinde! Det her er et absolut kompromis og en nødløsning, men den virker. Jeg havde drejet nogle nye, smarte kopper med en "holde-rille" i stedet for en hank. Rillen skulle ikke glaseres og var derfor blevet vokset.

Men problemet opstod, idet bunden af koppen ikke havde nogen udvendig kant, og mine fingre smuttede, når jeg dyppede koppen i glasuren efter at have glaseret indvendigt først. Kopperne var designet, så de havde en udvendig høj uglaseret bund, og dovne jeg gider altså ikke at svampe unødigt meget, så at dyppe dem med glasurtang helt under overfladen af glasuren var udelukket. Spandens åbning var for smal til, at man kunne holde koppen med en glasurtang og dyppe den til det ønskede punkt. Der var bare ikke plads nok til mine fede fingre, glasurtang og kop på én gang.

Kender du problemet? Gang på gang endte koppen i bunden af glasurspanden, fordi jeg ikke kunne få ordentlig fat. Indtil jeg fandt på den idé at skære en korkprop i 2 halve og sætte dem på enderne af en stålpasser. Voila! Nu kunne jeg få fat i holderillen uden at sætte fingermærker og dyppe koppen lodret ned underglasuroverfladen i spanden til det ønskede punkt ved blot at støtte koppen med en finger på bunden. Se DET virker! Men du har sikkert en bedre løsning. Lad os høre den i næste nummer!

NYT MEDLEM

Der bliver stadig flere nye medlemmer i foreningen, og her følger oplysninger om det nyeste: Bodil Sørensen startede på EFG i Sønderborg tilbage i 1976. Hun kom i lære hos pottemager Per Engstrøm i Knebel og blev svend i 1980.

Efterfølgende var hun på Færøerne en sommer, hvor hun eksperimenterede med lokale råstoffer og havde et samarbejde med Thorshavn Museum om at lave vikingekeramik.

Fra 1985-2000 var Bodil selvstændig, men holdt en pause for at gå på Århus Kunsthøjskole. Her gik hun i tre år på både forskole, skulptur og grafik, hvorefter hun vendte tilbage til at have eget værksted i Fjellerup i 2007.

Bodil arbejder meget med glasur. Hun prøver i øjeblikket på at komme lidt væk fra serieproduktion. Hun kan godt lide at lave brugskunst, der er unik, så man ikke bare kan regne med at supplere noget, man har købt tidligere, for udtrykket har ændret sig til næste gang.

Benny V. Christensen
Import Export Agentur

TOTAL - LEVERANDØR TIL DEN KERAMISKE INDUSTRI

- Importør af VINGERLING' keramiske lertyper
- Importør af FERRO's keramiske glasurer og oxyder
- Levering med egen bil

Humblevej 26 B, Kædeby, 5932 Humble
Telefon 62 57 12 80 - Telefax 62 57 29 37 - Mobiltelefon 20 46 39 98
e.mail: bennychristensen@c.dk

Elvarmeteknik

Elektriske ovne til bearbejdning af glas

Elektriske kammerovne til keramik

Maskiner og udstyr

Elektriske topovne til keramik, op til 1320°C

ROHDE

Keramik, glas og stentøjsovne
Varmespiraler, automatik, termoføler og
guldsikringer
SALG - SERVICE

Jørgen Bang Oldhøj
Telefon +45 8626 0107
www.elvarmeteknik.dk

STRØJER LER

Strøjer Ler har siden 1970 fremstillet og leveret ler, glasur samt dekorationsler. Nyheden i 2016 er sort stentøjsler, sortbrændende 0-0,2.

Sommertilbud 2016

Ved køb af 350 kg. stentøjsler på en gang inden 31. oktober leveres det fragtfrit til en adresse i Danmark. Kan kun bestilles på mail eller telefon inden for normal kontortid mandag - fredag kl. 8.00 - 16.00.

STRØJER LER

Bogyden 12, 5610 Assens, T+45 64 79 10 10, strojerler.dk, gs@strojertegl.dk

